

Рецензія

на дисертаційну роботу Антонова Романа Андрійовича "Управління конкурентоспроможністю ІТ-підприємства в умовах трансформаційних змін",

**подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю
на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051
Економіка з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки**

1. Актуальність обраної теми дисертації.

Цифрова трансформація впливає на підприємства ІТ-сектору, діяльність яких формує перспективу розвитку економіки не лише на галузевому, а й регіональному, національному, глобальному рівнях, оскільки вони є головними постачальниками цифрових технологій і продуктів/послуг, ініціаторами руйнівних змін у всіх сферах суспільства. Це є вкрай важливим для України, оскільки ІТ-сектор є найбільш динамічною і перспективною галуззю національної економіки, яка забезпечує переважну частку експорту послуг країни на міжнародні ринки. Більш того, саме ІТ сектор демонструє відносну стійкість та потенціал зростання в умовах широкомасштабного вторгнення росії в Україну. Отже, удосконалення теоретичних і практичних аспектів управління конкурентоспроможністю ІТ-підприємства буде сприятиме їх подальшій успішності, а позитивний досвід може бути використано підприємствами й інших сфер і галузей економіки.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота була виконана в межах ініціативної науково-дослідної теми кафедри фінансів, обліку та підприємництва Херсонського державного університету "Конкурентоспроможні механізми забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств в умовах світової економічної кризи (шифр державної реєстрації – 0123U102175) в рамках, якої було досліджено фактори конкурентоспроможності та джерела формування конкурентних переваг вітчизняних ІТ-підприємств та у межах ініціативної

науково-дослідної теми кафедри економіки, менеджменту та адміністрування Херсонського державного університету "Стратегічне управління економічною діяльністю підприємств у контексті сталого розвитку" (шифр державної реєстрації – 0123U104063) в рамках якої було досліджено сучасні підходи до управління системою конкурентоспроможності ІТ-підприємств на основі взаємодії із зовнішніми та внутрішніми стейкхолдерами.

3. Наукова новизна одержаних результатів.

Відповідно до поставленої мети в дисертаційній роботі обґрунтована наукова новизна – в перше розроблено модель формування конкурентних переваг ІТ-підприємства, як концепцію домінування над конкурентами та досягнення стійкого успіху на ринку, який постійно змінюється під впливом нових технологій і зміни цінностей, та фокусується на лідерстві на ринку, комплексності, гнучкості та адаптивності, інноваційності, персоніфікації, цифровій трансформації, розвитку талантів і лідерів, співробітництві та партнерстві; передбачає набуття цифрової конкурентоспроможності, як багаторівневої системи технічної, організаційної, агентської, інформаційно-інтелектуальної (культура знань), соціальної (культура змін) складових, які створюють унікальні ресурси та можливості, що у цілому дозволило поглибити розуміння викликів щодо збереження конкурентних переваг ІТ підприємства (швидкі технологічні зміни, зростання конкуренції, динамічність уподобань споживачів, захист інтелектуальної власності, дефіцит людського ресурсу, невизначеність регуляторних змін), що дозволило обґрунтувати ключові елементи моделі формування конкурентних переваг ІТ-підприємства на засадах адаптивності та комплексності в умовах цифрової трансформації: інноваційність та технологічна досконалість; якість ІТ продукту/послуги; маркетинг і продажі; досвід, навички, персонал; управління і культура; партнерство і мережеві ефекти;

4. Практична значимість отриманих результатів та їх упровадження в практику.

Отримані результати дисертаційного дослідження Антонова Р.А. мають

практичне значення, потенціал для подальшого використання. Зокрема, вони можуть стати основою для розробки та впровадження навчальних курсів у закладах вищої освіти, удосконалення методичних підходів до управління конкурентоспроможністю як ІТ-підприємств, так і підприємств інших сфер і галузей економіки.

5. Ступінь обґрунтованості основних положень та висновків дисертації.

У процесі дисертаційного дослідження автором було розроблено модель формування конкурентних переваг ІТ-підприємства, як концепцію домінування над конкурентами та досягнення стійкого успіху на ринку, який постійно змінюється під впливом нових технологій і зміни цінностей. Основні положення, висновки та практичні рекомендації дисертаційної роботи базуються на матеріалах власних досліджень автора, логічно витікають з матеріалів дисертації, чітко сформульовані, містять важливі практичні узагальнення.

6. Повнота викладення наукових положень та висновків в опублікованих працях.

Наукові положення, одержані результати та висновки повністю викладено у 10 наукових роботах, серед яких 4 наукові статті у виданнях, що включені до наукометричних баз та 6 робіт опубліковано в матеріалах міжнародних наукових конференцій.

7. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту та оформлення дисертації.

Дисертаційна робота Антонова Р.А. має наступну структуру: вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, додатки. У першому розділі розглядаються теоретико-методичні засади управління конкурентоспроможністю підприємств. Другий розділ присвячений дослідженню факторів конкурентоспроможності ІТ-підприємств в Україні. У третьому розділі пропонуються напрями формування адаптивної стратегії управління конкурентоспроможністю ІТ-підприємств.

Як і кожне дослідження, дана робота також має певні зауваження та дискусійні положення, які потребують врахування:

1. У першому розділі автор занадто багато уваги приділяє підходам до визначення поняття конкурентоспроможності.

2. Подане в роботі обґрунтування щодо факторів конкурентоспроможності ІТ-підприємств, на нашу думку, слід було б доповнити аналізом які економічні фактори зовнішнього середовища впливають на конкурентоспроможність ІТ-підприємств України?

3. Віддалена робота сприяє збереженню продуктивності в умовах військових дій. Відсутність фізичної присутності може ускладнити управління проєктами та знизити командну ефективність?

4. Не досить повно охоплені увагою проблеми формування відносин із регіональними органами влади при створенні моделі стратегічного управління конкурентоспроможністю ІТ-підприємства.

5. Адаптивність та гнучкість є ключовими конкурентними перевагами ІТ-підприємств в умовах глобальних змін та невизначеності ринку . Чи не призведуть занадто часті зміни стратегій до втрати фокусу та неефективного використання ресурсів?

6. У роботі присутні друкарські огріхи, а також недоліки при оформленні бібліографії.

Наведені зауваження і дискусійні питання не знижують теоретичної і практичної цінності отриманих результатів.

8. Рекомендації щодо впровадження результатів дисертаційного дослідження в практику.

Результати дослідження можуть бути використані для розробки стратегій управління конкурентоспроможністю не лише ІТ-підприємств, але й підприємств інших галузей економіки. Отримані висновки також можуть стати основою для розробки навчальних курсів у закладах вищої освіти, спрямованих на підготовку фахівців у сфері управління конкурентоспроможністю та цифрової трансформації. Результати дослідження вже використовуються в

навчальному процесі Херсонського державного університету, що підтверджує їхню практичну цінність.

9. Відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Антонова Р.А. на тему: "Управління конкурентоспроможністю ІТ-підприємства в умовах трансформаційних змін", подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки є перспективним вирішенням наукової проблеми – теоретичних та методичних засад управління конкурентоспроможністю ІТ-підприємств у сучасних умовах зміни бізнес-середовища.

З урахування зазначеного, дисертація Антонова Р.А. за актуальністю, об'ємом і рівнем проведених досліджень, науковою новизною і практичною значимістю відповідає вимогам п.10 Постанови Кабінету Міністрів України "Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії", що пред'являються до дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка та може бути представлена до захисту.

Доцентка кафедри економіки,
менеджменту та адміністрування
Херсонського державного
університету,
кандидатка економічних наук,
доцентка

Надія Адвокатова

*Підпис Н.О. Адвокатової підтверджується
Начальниця відділу кадрів
14.05.2025*

